

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) POLITICAL SCIENCE
EXAMINATION: JUNE - 2022
FIRST SEMESTER
Subject: International Relations - I (PCBCS-17-112)

Date: 13/06/2022

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

1. Which among the following scholars propounded the realistic approach towards the study of international relations?
 - a) David Easton
 - b) Gabriel Almond
 - c) H. Morgenthau
 - d) J.W. Burton
2. Modified Multipolar states haspower?
 - a) Least power
 - b) Maximum power
 - c) Balanced of power
 - d) Emergency power
3. The North-South Axis refers to the division of states according to their
 - a) Regime type
 - b) Level of Development
 - c) Major Religion
 - d) Racial characteristics
4. The South-South Axis refers to the togetherness of states for
 - a) Cooperation for trade and development among the states
 - b) Arms control
 - c) Disarmament.
 - d) Non-Alignment
5. principle of reciprocity cooperation used for WTO framework envisages.
 - a) Lowering of trade barriers by the State to be matched in return.
 - b) Creation of trade barriers on uniform basis.
 - c) Protection of intellectual property rights.
 - d) Enhanced role for State controls on trade.

Q. 2. Answer of the following questions in short. (Any three) (15)

- 1) Explain various components of National Interest
- 2) Explain any five elements of National Power
- 3) Describe; 'Realism' to the study of International politics.
- 4) Briefly illustrate the concept of Unipolarity and Multipolarity.
- 5) Briefly illustrate the concept of North- South Dialogue and South-South Co-Operation.

Q. 3. Answer the following questions. (Any Two) (30)

- 1) Explain in details the nature of 'Cold War' in International Relations.
- 2) Discuss in details the elements of 'Contemporary World Order'.
- 3) Write an essay on 'Political Economy of International Relations'.

Q. 4. Write Short notes (Any one) (10)

- 1) Third World Countries
- 2) Neo Imperialism

मराठी रूपांतर
आंतरराष्ट्रीय संबंध भाग - १ (PCBCS-17-112)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)
१. खालीलपैकी अभ्यासकाने आंतरराष्ट्रीय अभ्यासाच्या वास्तववादी दृष्टिकोनाचा पुरस्कार केला आहे.
अ) डेव्हीड इस्टन
ब) गॅब्रियल आल्मंड
क) एच. मॉर्गेन्थॉ
ड) जे. डब्ल्यू. बर्टन
२. बहुध्रुवीय सुधारीत राज्यव्यवस्थेत सत्ता ही एकवटलेली असते.
अ) अत्यल्प सत्ता
ब) जास्तीत जास्त
क) सत्ता संतुलन
ड) राजकीय सत्तेचा उद्घ
३. उत्तर-दक्षिण देशांची विभागणी आधारावर झालेली आहे.
अ) प्रदेशाचा प्रकार
ब) विकासाचा स्तर
क) प्रमुख धर्म
ड) वांशिक वैशिष्ट्ये
४. दक्षिण-दक्षिण देशांच्या एकत्रीकरणाचा आधार..... आहे.
अ) देशांतर्गत व्यापारवृद्धी आणि सहकार्य
ब) शस्त्र निमंत्रण
क) निःशस्त्रीकरण
ड) अलिप्ततावाद
५. जागतिक व्यापार संघटनेच्या प्रारूपामध्ये परस्परसंबंधाचे तत्व विचारात घेतले आहे.
अ) व्यापार वृद्धीसाठी राज्यांकडून अडथळे कमी करणे
ब) एकसमान व्यापार अडथळे निर्माण करणे
क) बौद्धिक मालमत्ता हक्काचे संरक्षण करणे
ड) व्यापारावरील राज्यांचे नियंत्रण वाढविणे
- प्र. २. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (१५)
- १) राष्ट्रहिताचे विविध घटक सांगा.
२) राष्ट्रसत्तेचे कोणतेही पाच घटक स्पष्ट करा.
३) आंतरराष्ट्रीय अभ्यासाचा वास्तववादी दृष्टिकोन विशद करा.
४) आंतरराष्ट्रीय राजकारणातील एकध्रुवी आणि बहुध्रुवी व्यवस्था उदाहरणासह थोडक्यात स्पष्ट करा.
५) 'उत्तर-दक्षिण संवाद' आणि 'दक्षिण-दक्षिण सहकार्य' या संकल्पना उदाहरणासह थोडक्यात स्पष्ट करा.
- प्र. ३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (३०)
- १) आंतरराष्ट्रीय राजकारणात शीतयुद्धांचे स्वरूप सविस्तर स्पष्ट करा.
२) समकालीन जागतिक व्यवस्थेच्या घटकांची सविस्तर चर्चा करा.
३) 'नवीन आंतरराष्ट्रीय आर्थिक व्यवस्थेवर' निबंध लिहा.
- प्र. ४. टिपा लिहा. (कोणत्याही एक) (१०)
- १) तिसऱ्या जगातील देश
२) नव-वसाहतवाद